خەنزۇچە

تۇرمۇش سۆزلىرىدىن

500 جۈملە

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

خەنزۇچە تۇرمۇش سۆزلىرىدىن 500 جۈملە
شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

汉语

日常会话 500句

ISBN 978-7-228-04246-3

定价：8.00元

خەنزۇچە تۇرمۇش سۆزلىرىدىن
500 جۈملە

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر تىل - يېزىق
خىزمىتى كومىتېتى تۈزدى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

汉语日常会话500句/新疆维吾尔自治区语言文字委员会编.
乌鲁木齐：新疆人民出版社，2005（2007.6重印）
ISBN 978－7－228－04246－3

Ⅰ.汉… Ⅱ.新… Ⅲ.汉语－口语 Ⅳ.H193.2

中国版本图书馆CIP数据核字(2007)第070659号

著　　者	新疆维吾尔自治区语言文字委员会
责任编辑	艾克拜尔·艾力
责任校对	赛娜瓦尔·依布拉音
封面设计	米尔扎提
出版发行	新疆人民出版社
地　　址	乌鲁木齐市解放南路348号
邮　　编	830001
印　　刷	新疆新华二厂
经　　销	新疆维吾尔自治区新华书店
开　　本	880×1230毫米　1/32
印　　张	6.125
版　　次	1998年9月第1版
印　　次	2007年6月第3次印刷
印　　数	10000—15000册
书　　号	ISBN 978－7－228－04246－3
定　　价	8.00元

ئۆزئارا تىل ئۆگىنىش — مىللەتلەرنىڭ
بىر-بىرىنى چۈشىنىشى، بىر-بىرىدىن
ئۆگىنىشى ۋە ئۆزئارا ئالماشتۇ-
رۇشىدا، شۇنداقلا مىللەتلەر
ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشتە مۇھىم
رول ئوينايدۇ.

ئابلەت ئابدۇرېشىت

1998-يىل 7-ئاۋغۇست

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

相互学习语言为民族之间相互了解，相互交流，加强民族团结起着重要的作用。

阿布来提·阿布都热西提

تۈزگۈچىدىن

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى پۈتۈن ئاپتونوم
رايونىمىزدا ھەر مىللەت كادىرلىرى ۋە ئاممىسىنى ئۆزئارا
تىل - يېزىق ئۆگىنىشكە چاقىردى، بۇ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى
كۈچەيتىش، كادىرلار قوشۇنىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ۋە مەنىۋى
مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى مۇھىم تەدبىر. بۇ
خىزمەتنى ياخشى ئىشلەش شىنجاڭنىڭ ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە
مۇقىملىق ئىشلىرىدا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە. ئاپتونوم رايونلۇق
پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قارارىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ئۈ-
چۈن، ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر تىل - يېزىق خىزمىتى كومى-
تېتى كەڭ كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ئۆگىنىشتە ئىشلىتىشىگە قولاي-
لىق يارىتىش مەقسىتىدە، كەسپىي خادىملارنى تەشكىللەپ، «خەن-
زۇچە تۈرمۈش سۆزلىرىدىن 500 جۈملە» نى تۈزۈپ چىقتى.
«خەنزۇچە تۈرمۈش سۆزلىرىدىن 500 جۈملە» دىمۇ «ئۇي-
غۇرچە تۈرمۈش سۆزلىرىدىن 500 جۈملە» گە ئوخشاش، سۆزلى-
شىش مەشقى ئېلىپ بېرىپ، ئۆگەنگەن ھامان سۆزلىشەلەيدىغان،
ئۆگەنگەن ھامان ئىشلىتەلەيدىغان بولۇشقا ئەھمىيەت بېرىلدى،
كۈندىلىك ئالاقىگە زىچ بىرلەشتۈرۈلدى. «500 جۈملە» تۈرمۈش
سۆزلىرى، خىزمەت سۆزلىرى، ئۆگىنىش سۆزلىرى، يېزا خىز-
مىتىگە ئائىت سۆزلەر، مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش ۋە تەنتەربىيىگە
ئائىت سۆزلەردىن ئىبارەت بەش قىسىمغا بۆلۈندى. تاق سۆزلەر-
نىڭ جۈملىدە بىلدۈرگەن مەنىسىلا ئىزاھلاندى، باشقا مەنىلىرى
ئىزاھلانمىدى.
كۆپچىلىكنىڭ قوشۇپ ئوقۇشى ۋە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىشىگە

ئۇڭاي بولسۇن دەپ، «خەنزۇچە تۇرمۇش سۆزلىرىدىن 500 جۈملە» دە خەنزۇچە سۆزلەرنىڭ ئاھاڭى ۋە تونى بېرىلدى، تون ئېغىز تىلىنى ئاساس قىلىپ بېرىلدى. خەنزۇچە ئۆگەنگەندە مۇھىم نۇقتىنى ئىگىلەش، قىيىنچىلىقنى يېڭىش كېرەك، بولۇپمۇ خەنزۇ تىلىدىكى قوشما يۇنمۇلاردىن n ، ua ، eng ، en ، ao ، ou ، an ، uang ، ang نى ۋە شېڭمۇلاردىن zh ، ch ، sh ، r نى توغرا تەلەپپۇز قىلىشقا تىرىشىش، بۇنىڭ ئۈچۈن كۆپ ئوقۇش، كۆپ مەشىق قىلىش، كۆپ سۆزلەش ۋە كۆپ ئىشلىتىش كېرەك.

«خەنزۇچە تۇرمۇش سۆزلىرىدىن 500 جۈملە» ئاپتونوم رايونلۇق ئۆزئارا تىل - يېزىق ئۆگىنىش خىزمىتى رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاساسەن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتى ئەزاسى، تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى چېن دېمىڭ، پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن باش كاتىپى دۇڭ جاۋخې ۋە پارتكوم بەنگۇڭتىڭىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى مىجىت ئابدۇرۇسۇللارنىڭ يېتەكچىلىكىدە تۈزۈلگەن، ئىچكى قىسمىدا پايدىلىنىدىغان تېز ئۆگىنىش دەرسلىكى، ئۇنىڭدا سۆزلىشىش گەۋدىلەندۈرۈلدى، ئۆگەنگەننى ئىشلىتىشكە ئەھمىيەت بېرىلدى. بۇ دەرسلىكنى ئۆگىنىش ئەمەلىيىتى جەريانىدا ئۈزلۈكسىز تولۇقلاش، سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشكە توغرا كېلىدۇ.

بۇ كىتاب خۇاڭ شياڭرۇڭنىڭ باش مۇھەررىرلىكىدە تۈزۈلدى، ئۇنى ئابلىز ئاتاۋۇللا تەكشۈرۈپ بېكىتتى، ئۇنى تۈزۈشكە ئالىم خەسەنى، جۈجىزۇ، يۈلتۈز، ئاسىيە، روشەنگۈل قاتناشتى، خەنزۇچە سۆزلەرنىڭ ئاھاڭىنى سۇڭ جياچى، لى فاڭ يېزىپ كۆرسەتتى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر
تىل - يېزىق خىزمىتى كومىتېتى
2007 - يىلى 6 - ئاي

مۇندەرىجە

1. خەنزۇ تىلى تاۋۇشى بىلىملىرى 1

1) تىل تاۋۇشى ۋە تاۋۇش چىقىرىش ئەزالىرى 1

2) بوغۇم 2

3) شېڭمۇلار 2

4) يۈنمۇلار 4

5) تون 7

قوشۇمچە: 9

2. خەنزۇچە خەت ھەققىدە ئاساسىي ساۋاتلار 16

1) خەنزۇچە خەتنىڭ بىخۇاسى 16

2) خەنزۇچە خەتنىڭ يېزىلىش تەرتىپى 18

3) خەنزۇچە خەتنىڭ قۇرۇلما شەكىللىرى 19

4) خەنزۇچە خەتلەرنىڭ يان بۆلەكلىرى ۋە بۇشۇلىرى 21

بىرىنچى قىسىم تۇرمۇش سۆزلىرى 25

1 - بۆلۈم 1—50 جۇملە 25

تاق سۆز 39

بىرىنچى قىسىم تۇرمۇش سۆزلىرى 43

2 - بۆلۈم 50—100 جۇملە 43

تاق سۆز 57

بىرىنچى قىسىم تۇرمۇش سۆزلىرى 62

3 - بۆلۈم 100—150 جۇملە 62

تاق سۆز 76

بىرىنچى قىسىم تۇرمۇش سۆزلىرى 81
4 - بۆلۈم 150—200 جۈملە 81
تاق سۆز 92
ئىككىنچى قىسىم خىزمەت سۆزلىرى 96
5 - بۆلۈم 200—250 جۈملە 96
تاق سۆز 109
ئىككىنچى قىسىم خىزمەت سۆزلىرى 115
6 - بۆلۈم 250—300 جۈملە 115
تاق سۆز 128
ئۈچىنچى قىسىم ئۆگىنىش سۆزلىرى 131
7 - بۆلۈم 350—350 جۈملە 131
تاق سۆز 147
تۆتىنچى قىسىم يېزا خىزمىتىگە ئائىت سۆزلەر 151
8 - بۆلۈم 350—400 جۈملە 151
تاق سۆز 159
تۆتىنچى قىسىم يېزا خىزمىتىگە ئائىت سۆزلەر 162
9 - بۆلۈم 400—450 جۈملە 162
تاق سۆز 172
بەشىنچى قىسىم مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش، تەنتەربىيىگە ئائىت
سۆزلەر 175
10 - بۆلۈم 450—500 جۈملە 175
تاق سۆز 187
ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلەرنىڭ ناملىرى 189

1. خەنزۇ تىلى تاۋۇشى بىلىملىرى

一、汉语语音知识

1) تىل تاۋۇشى ۋە تاۋۇش چىقىرىش ئەزالىرى

1)语音和发音器官

تىل تاۋۇشى ئاۋاز بىلەن مەنىنىڭ بىرىكمىسى، ئادەتتە قىلغان سۆزلىرىمىزنىڭ ھەممىسى مەلۇم مەنىگە ئىگە بولۇپ، ئاۋاز ئارقىلىق ئىپادىلىنىدۇ. تاۋۇش چىقىرىش ئەزالىرىدىن چىقىدىغان، بەلگىلىك مەنىنى بىلدۈرىدىغان مۇشۇنداق ئاۋاز تىل تاۋۇشى دەپ ئاتىلىدۇ. شۇڭا، خەنزۇ تىلىنى ئۆگىنىشتە ئالدى بىلەن خەنزۇ تىلى تاۋۇشلىرىنى ئىگىلىشىمىز كېرەك. تاۋۇش چىقىرىش ئەزالىرى رەسىمدە كۆرسىتىلدى:

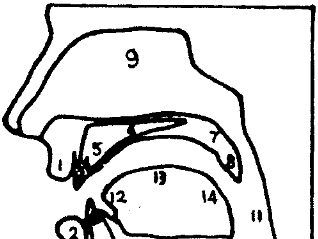

语音是声音和意义的结合物。我们日常说的话都有一定的意义，而且要用声音表达出来。这种由发音器官发出来的，代表一定意义的声音就是语音。所以我们学习汉语首先要掌握汉语的语音。人体的发音器官如图所示：

1. ئۈستى لەۋ، 2. ئاستى لەۋ، 3. ئۈستى چىش، 4. ئاستى چىش، 5. ئۈستى چىش مىلىكى، 6. قاتتىق تاڭلاي، 7. يۇمشاق تاڭلاي، 8. كىچىك تىل، 9. تىل ئۇچى، 10. تىل ئۈستى، 11. تىل تۈۋى، 12. بۇرۇن بوشلۇقى (دىماغ)، 13. ئېغىز بوشلۇقى، 14. بوغۇز، 15. كېكىردەك، 16. قىزىلئۆڭگەچ، 17. كاناي، 18. تاۋۇش پەردىسى.

1. 上唇、2. 下唇、3. 上齿、4. 下齿、5. 上齿龈、6. 硬腭 7. 软腭、8. 小舌、9. 舌尖、10. 舌面、11. 舌根、12. 鼻腔、13

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.com

口腔、14. 咽头、15. 喉盖、16. 食道、17. 气官、18. 声带。

2)音节　　　　　　　　　　　　2) بوغۇم

تىل تاۋۇشلىرى بىرلىكلەر بويىچە چىقىرىلىدۇ، مەسىلەن، "义务" (yiwu) «مەجبۇرىيەت» دېگەن سۆز ئىككى تاۋۇش بىرلىكىدىن تەركىب تاپقان. تىل تاۋۇشىنىڭ ئەنە شۇنداق تەبىئىي بىرلىكى بوغۇم دەپ ئاتىلىدۇ.

语音是一个单位一个单位发出来的,例如,"义务"(yiwu)是两个单位。这样的语音自然单位叫音节。

خەنزۇ تىلىدا بىر خەت بىر بوغۇم بولىدۇ. بىر بوغۇم ئادەتتە ئىككى قىسىمغا بۆلۈنىدۇ. بوغۇم بېشىدا كەلگەن قىسمى شىكمۇ دېيىلىدۇ، شىكمۇنىڭ كەينىدىكى قىسمى يۈنمۇ دېيىلىدۇ. شىكمۇ ئۆز ئالدىغا بوغۇم بولالمايدۇ، يۈنمۇ بىلەن بىرىككەندىلا بوغۇم ھاسىل قىلالايدۇ. بىراق يۈنمۇ ئۆز ئالدىغا بوغۇم بولالايدۇ. مەسىلەن:

汉语里一个汉字就是一个音节。一个音节一般可分成两个部分。音节起头的部分叫声母,声音以后的部分叫韵母。声母不能自成音节,一定要和韵母结合构成音节。但韵母可以自成音节。如:

中国 zhong zh+ong,guo g+uo

يۈنمۇدىن تۈزۈلگەن بوغۇملار:

五 wǔ　一 yī

3)声母　　　　　　　　　　　　3) شىكمۇلار

خەنزۇ تىلى پۇتۇڭخۇاسىدا b، p، m، f، d، t، n، l، g، k، h، j، q، x، zh، ch، sh، r، z، c، s دىن ئىبارەت 21 شىكمۇ بار، ئۇلارنى ئوخشاش بولمىغان تاۋۇش چىقىرىش ئورنى ۋە تاۋۇش چىقىرىش ئۇسۇلى بەلگىلىگەن، پۇتۇڭخۇادىكى شىكمۇلار تاۋۇش چىقىرىش ئورنىغا قاراپ يەتتە خىلغا بۆلۈنىدۇ:

汉语普通话有 b、p、m、f、d、t、n、l、g、k、h、j、q、x、zh、ch、sh、r、z、c、s21 个声母,不同的声母是由不同的发音部位和发音方法决定的。普通话的声母发音部位的不同可以分为七类:

双唇音　　　　　　(1) لەۋ تاۋۇشلىرى b، p، m

(2) لەۋ - چىش تاۋۇشلىرى f 唇齿音
(3) تىل ئۇچى ئوتتۇرىسى تاۋۇشلىرى l،n،t،d 舌尖中音
(4) تىل تۈۋى تاۋۇشلىرى h،k،g 舌根音
(5) تىل ئۈستى تاۋۇشلىرى x،q،j 舌面音
(6) تىل ئۇچى كەينى تاۋۇشلىرى r،sh،ch،zh 舌尖后音
(7) تىل ئۇچى ئالدى تاۋۇشلىرى s،c،z 舌尖前音

شېڭمۇلارنى تەلەپپۇز قىلغاندا، تۆۋەندىكى مەسىلىلەرگە دىققەت قىلىش كېرەك:

发声母音时要注意以下几个问题：

(1) p تاۋۇشىنى تەلەپپۇز قىلغاندا، ئىككى لەۋ ھىملىشىپ، ھاۋا ئېغىزدىن ئېتىلىپ چىقىدۇ؛ f تاۋۇشىنى تەلەپپۇز قىلغاندا بولسا ئاستى لەۋ ئۈستى چىشقا تېگىپ، ھاۋا قىسىلىپ چىقىدۇ. خەنزۇ تىلىدا p,f تاۋۇشلىرى سۆز مەنىسىنى پەرقلەندۈرۈش رولىغا ئىگە، ئىككىسىنى ئارىلاشتۇرۇۋېتىشكە بولمايدۇ. ئۆگىنىشتە بۇنىڭغا ئالاھىدە دىققەت قىلىش كېرەك.

(1)发 p 时双唇紧闭，气流从口中冲出；而发 f 时下唇接触上齿，气流挤出。汉语中的 p、f 有区虽词义的作用，二者不能混淆。学习时要特别注意这一点。

(2) خەنزۇ تىلىدىكى j، g، d، b تاۋۇشلىرىنى تەلەپپۇز قىلغاندا، تاۋۇش پەردىسى تىترىمەيدۇ؛ ئۇيغۇر تىلىدىكى «ب، د، گ، ج» تاۋۇشلىرىنى تەلەپپۇز قىلغاندا، تاۋۇش پەردىسى تىترەيدۇ. بۇلارنىڭ پەرقىگە دىققەت قىلىش كېرەك.

(2)发汉语的 b、d、g、j 音时声带不颤动；而发维语的ب، د، گ، ج音时声带颤动。请注意它们的区别。

(3) خەنزۇ تىلىدا sh، ch، zh بىلەن x، q، j بىر - بىرىگە زادىلا ئوخشىمايدۇ. sh، ch، zh نىڭ ئورنىغا x، q، j نى ئىشلىتىشكە بولمايدۇ. ئۇلارنىڭ پەرقى تۆۋەندىكىچە:

汉语的 zh、ch、sh 和 j、q、x 是两组完全不同的音。两组不能混用。它们的不同点如下：

① تاۋۇش چىقىرىش ئورنى ئوخشىمايدۇ.

①发音部位不同。

j ، q ، x تاۋۇشلىرىنى تەلەپپۇز قىلغاندا، تىل ئۇچى ئاستى چىشنىڭ كەينىگە تېگىدۇ، تىل يۈزى كۆتۈرۈلۈپ قاتتىق تاڭلايغا

يېقىنلىشىدۇ؛ zh، ch، sh تاۋۇشلىرىنى تەلەپپۇز قىلغاندا، تىل ئۇچى قايرىلىپ قاتتىق تاڭلايغا تاقىشىدۇ.

发 j、q、x 时舌尖低下齿背，舌面隆起靠近硬腭，而发 zh、ch、sh 时舌尖卷起靠近硬腭。

② بىرىكىدىغان يۈنمۇلار ئوخشىمايدۇ.

②配合的韵母不同。

j، q، x پەقەت i، ü بىلەن باشلانغان يۈنمۇ بىلەن بىرىكىدۇ، باشقا يۈنمۇلار بىلەن بىرىكمەيدۇ؛ بۇنىڭ ئەكسىچە، zh، ch، sh بولسا i، ü بىلەن باشلانغان يۈنمۇلار بىلەن ھەرگىز بىرىكمەيدۇ.

j、q、x 只能跟 i、ü 开头的韵母配合，不能跟其它韵母配合；zh、ch、sh 则相反，它们决不能跟以 i、ü 开头的韵母配合。

4) يۈنمۇلار

4)韵母

خەنزۇ تىلى پۇتۇڭخۇاسىدىكى يۈنمۇلار ئاساسەن سوزۇق تاۋۇشلاردىن تۈزۈلىدۇ، بەزى يۈنمۇلار سوزۇق تاۋۇشلار ۋە دىماغ ئۈزۈك تاۋۇشلىرىدىن تۈزۈلىدۇ. يۈنمۇلار قۇرۇلمىسىغا ئاساسەن يەككە يۈنمۇلار، قوشما يۈنمۇلار، دىماغ تاۋۇشى يۈنمۇلىرى، تىل قايرىغۇچى تاۋۇش يۈنمۇسى ۋە ئېرخۇالاشقان يۈنمۇدىن ئىبارەت بەش خىلغا بۆلۈنىدۇ.

汉语普通话的韵母主要由元音构成，有的韵母由元音加鼻辅音构成。韵母按其结构可分单韵母，复韵母，鼻韵母，卷舌韵母和儿化韵母五类。

(1) يەككە يۈنمۇلار

(1)单韵母

يەككە سوزۇق تاۋۇشتىن تۈزۈلگەن يۈنمۇ يەككە يۈنمۇ دەپ ئاتىلىدۇ. پۇتۇڭخۇادا ئالتە يەككە يۈنمۇ بار. ئۇلار تۆۋەندىكىچە:

由单元音构成的韵母叫单元音韵母。普通话里有六个单韵母。它们是：

a o e i u ü

a تاۋۇشىنى تەلەپپۇز قىلغاندا، تىل ئورنى ئۇيغۇر تىلىدىكى «ئا» دىن سەل ئالدىدىراق بولىدۇ. e تاۋۇشىنى تەلەپپۇز قىلغاندا، تىل ئورنى ئۇيغۇر تىلىدىكى «ئې» دىن سەل ئارقىدىراق ۋە پەسرەك بولىدۇ. o، i، u، ü نىڭ تەلەپپۇز قىلىنىشى ئۇيغۇر تىلىدىكى «ئو، ئى، ئۇ، ئۈ» گە ئاساسەن ئوخشاپ كېتىدۇ.

发 a 时，舌位比发维语的ئا 略前。发 e 时，舌位比发维

吾的ئې较后较低。o、i、u、ü 的发音和维语的ئو، ئى، ئۇ، ئۈ 的发音相似。

(2) 复韵母 (2) قوشما يۈنمۈلار

ئىككى ياكى ئۈچ سوزۇق تاۋۇشتىن تۈزۈلگەن يۈنمۈ قوشما يۈنمۈ دەپ ئاتىلىدۇ. قوشما يۈنمۈنى تەلەپپۇز قىلغاندا، بىرلا تاۋۇش چىقىرىش كېرەك، سوزۇق تاۋۇشقا ئاساسەن بىر - بىرلەپ چىقىرىشقا بولمايدۇ، ئۇنداق قىلغاندا، ئاھاڭ توغرا بولمايدۇ. پۇتۇڭخۇادا جەمئىي 13 قوشما يۈنمۈ بار. ئۇلار تۆۋەندىكىچە:

由两个或三个元音构成的韵母叫复韵母。复韵母只能发出一个声音,不能按元音一个一个分开读,否则发音就不准确。普通话里共有 13 个复韵母。它们是:

ai、ei、ao、ou、ia、ie、ua、uo、ue、iao、iou、uai、uei。

قوشما يۈنمۈلارنىڭ تەلەپپۇزىنى يەككە يۈنمۈلاردىن پەرقلەندۈرۈشكە چوقۇم دىققەت قىلىش لازىم، ئۇنداق قىلمىغاندا، مەنە ئۆزگىرىپ كېتىدۇ.

复韵母的发音一定要和单韵母区别开来,否则词义就会改变。

قوشما يۈنمۈ ao، ou بىلەن يەككە يۈنمۈ o، u نى ئارىلاشتۇرۇۋېتىشكە بولمايدۇ. قوشما يۈنمۈ ao، a بىلەن o دىن، ou بولسا o بىلەن u دىن تەركىب تاپقان. ئەگەر ao، ou نى u دەپ ئوقۇپ قويسا، سۆز مەنىسى ئۆزگىرىپ كېتىدۇ. مەسىلەن:

复韵母 ao、ou 和单韵母 o、u 不能混肴。ao 是由元音 a 和 o 结合而成的,ou 则是由元音 o 和 u 结合而成的,如果把 ao 读成 o,把 ou 读成 u 的话,词义就会改变。如:

bǎo bao	(宝宝)	قوزام
bó bo	(伯伯)	چوڭ دادا
tóu	(头)	باش
tǔ	(土)	توپا

(3) 鼻韵母 (3) دىماغ يۈنمۈلىرى

سوزۇق تاۋۇشنىڭ ئارقىسىغا دىماغ تاۋۇشى n ياكى ng قوشۇلۇپ تۈزۈلگەن يۈنمۈلار دىماغ يۈنمۈلىرى دەپ ئاتىلىدۇ. دىماغ يۈنمۈلىرىنى تەلەپپۇز قىلغاندا، ھاۋا دىماغتىن چىقىدۇ.

پۈتۈڭخۇادا جەمئىي 16 دىماغ يۈنمۇسى بار. ئۇلار تۆۋەندىكىچە:

元音后面附着一个鼻音 n 或 ng 构成的韵母叫鼻音韵母。发鼻韵母时气流从鼻腔而出。普通话里共有 16 个鼻韵母。它们是：

an、ian、uan、üan、en、in、uen、ün、ang、iang、uang、eng、ing、ueng、ong、iong。

دىققەت قىلىدىغان مەسىلىلەر:

应注意的一些问题：

① in بىلەن en ئوخشىمايدۇ، ing بىلەن eng مۇ ئوخشىمايدۇ. in، ing دىكى سوزۇق تاۋۇش i نى e دەپ ئوقۇشقا، en، eng دىكى سوزۇق تاۋۇش e نى i دەپ ئوقۇشقا بولمايدۇ، ئۇنداق قىلغاندا، مەنە ئۆزگىرىپ كېتىدۇ. مەسىلەن:

①in 和 en 不同，ing 和 eng 也不同。不能把 in，ing 中的 i 读成 e，也不能把 en，eng 中的 e 读成 i，否则，就会改变意义如：

rénmín（人民 خەلق） — rénmen （人们 كىشىلەر）

lǐng（领 تاپشۇرۇۋالماق） — lěng （冷 سوغۇق）

② ian، iang نى ئوقۇغاندا، i نى چۈشۈرۈپ قويۇشقا بولمايدۇ، ئۇنداق قىلغاندا، مەنە ئۆزگىرىپ كېتىدۇ. مەسىلەن:

②在读 ian，iang 时，不能丢掉 i，否则就会改变意义。如

diànshì（电视 تېلېۋىزور） — diànshì （但是 ئەمما）

liáng （粮 ئاشلىق） — láng （狼 بۆرە）

③ uan بىلەن ang، uang بىلەن ang ئوخشىمايدۇ. uan، uang نى ئوقۇغاندا، u نى چۈشۈرۈپ قويۇشقا بولمايدۇ، ئۇنداق قىلغاندا، مەنە ئۆزگىرىپ كېتىدۇ. مەسىلەن:

③uan 和 an，uang 和 ang 不同。读 uan 和 uang 时不能把 u 丢掉，否则词义就会改变。如：

guānxīn（关心 كۆڭۈل بۆلمەك） — gānxīn （甘心 تەن بەرمەك）

guāng(光 نۇر) — gāng (钢 پولات)

(4)卷舌韵母 (4) تىل قايرىغۇچى تاۋۇش يۈنمۇسى

تىل قايرىغۇچى تاۋۇش يۈنمۇسى er ئالاھىدە يەككە يۈنمۇ، ئۇ باشقا شېڭمۇلار بىلەن قوشۇلمايدۇ، ئۆز ئالدىغا بوغۇم بولىدۇ. مەسىلەن:

卷舌韵母 er 是个特殊的单韵母，不跟其它声母相拼，只能自成音节。如：

érqiě（而且 بەلكى） ērduo（耳朵 قۇلاق）

(5)儿化韵母 (5) ئېرخۇالاشقان يۈنمۇ

خەنزۇ تىلىدىكى بوغۇملارنىڭ يۈنمۇسىدا تىل قايرىلسا، ئۇ ئېرخۇالاشقان يۈنمۇغا ئايلىنىدۇ. يۈنمۇ ئېرخۇالاشقاندا، سۆز مەنىسىنى پەرقلەندۈرۈش رولىنى ئوينايدۇ، يازغاندا ئەسلىي بوغۇمنىڭ كەينىگە r قوشۇلىدۇ. مەسىلەن:

汉语音节中的韵母如带上一个卷舌动作，便成了儿化韵母。韵母儿化也有区别词义的作用，书写时在原音节后加 r。如：

huār(花儿 گۈل) — huā （花 خەجلىمەك）

huàr(画儿 رەسىم) — huà （画 سىزماق）

(5)声调 5) تون

بوغۇم تاۋۇشىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەن بولۇشى جەھەتتىكى ئۆزگىرىش تون دەپ ئاتىلىدۇ. ئۇ سۆزنىڭ مەنىسىنى پەرقلەندۈرۈش رولىنى ئوينايدۇ. پۇتۇڭخۇادىكى ھەربىر بوغۇم (ھەربىر خەت) تە مۇئەييەن تون بولىدۇ. پۇتۇڭخۇادىكى تون 1 - تون، 2 - تون، 3 - تون، 4 - توندىن ئىبارەت تۆت خىلغا بۆلۈنىدۇ. بۇ تونلار تۆۋەندىكىچە:

音节的音高变化叫声调。它有区别词义的作用。普通话的每一个音节(每一个字)都有一定的声调。普通话里的声调可分为第一声，第二声，第三声，第四声四类。请看调值表：

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com